

Γιατί θα «γυρίσει μπούμερανγκ» ο πόλεμος τιμών στο πετρέλαιο

Η απόφαση της Σ. Αραβίας να αυξήσει τις τιμές και να κάνει επιθετικές εκπτώσεις στους πελάτες θα βλάψει τα οικονομικά πετρελαιοεξαγωγικών χωρών. Ωστόσο, ούτε η Σαουδική Αραβία, ούτε η Ρωσία αναμένεται να κάνουν πίσω.

The logo for Stratfor, featuring the word "Stratfor" in a bold, serif font. The letter "o" in "for" is replaced by a solid blue circle.

14 Μαρτίου 2020 - 08:15

Μετά την άρνηση της Ρωσίας, την περασμένη εβδομάδα, να αποδεχθεί την πρόταση του OPEC για μείωση της παραγωγής κατά 1,5 εκατ. βαρέλια ημερησίως για να στηριχθούν οι πετρελαϊκές τιμές, η Saudi Aramco ανακοίνωσε στις 7 Μαρτίου πως θα μειώσει τις αποκλίσεις τιμών του Απριλίου κατά 4-6 δολάρια για την Ασία και κατά 7 δολάρια για τις ΗΠΑ.

Η κίνηση αυτή έφερε τις ασιατικές αποκλίσεις από premium σε βαθύτατα discounts και η Σαουδική Αραβία άφησε να εννοηθεί πως θα υπάρξει και σημαντική αύξηση παραγωγής, την οποία πηγές της Saudi Aramco επιβεβαίωσαν σε μέσα ενημέρωσης στις 8 Μαρτίου χωρίς όμως να δίνουν συγκεκριμένα στοιχεία. Η εξέλιξη αυτή, με τη σειρά της, προκάλεσε σοκ στις χρηματαγορές, με την τιμή του Brent να υποχωρεί στα 35 δολάρια το βαρέλι στις 9 Μαρτίου.

Η κίνηση της Σαουδικής Αραβίας αποτελεί **κήρυξη ολοκληρωτικού πολέμου τιμών**, κάτι που οι περισσότεροι παρατηρητές δεν προέβλεπαν στις 6 Μαρτίου όταν κατέρρευσαν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ του OPEC και την εταιρών-μη μελών του, δεδομένου ότι θα τίναζε στον αέρα το έλλειμμα του προϋπολογισμού της Σαουδικής Αραβίας, αλλά και επειδή η Ρωσία, αν και δεν περιορίζεται από τις δεσμεύσεις της ομάδας OPEC+, έχει περιορισμένη προοπτική να αυξήσει γρήγορα την παραγωγή της το 2020.

Πήρε μια κατάσταση στην οποία η παγκόσμια πετρελαϊκή αγορά είχε πληγεί από ένα σοκ στη ζήτηση (το κλείσιμο μονάδων και οι άλλες διαταράξεις που έχει προκαλέσει η επιδημία του Covid-19 έχουν μειώσει σημαντικά τη ζήτηση για πετρέλαιο) εν μέσω μιας μέτριας επιβράδυνσης της οικονομικής ανάπτυξης, και πρόσθεσε σε αυτήν ένα σοκ στις προμήθειες, αγνώστου αλλά δυνητικά τεράστιας ποσότητας.

Ως αποτέλεσμα, **τα αποθέματα θα αυξάνονται πολύ ταχύτερα**, αν και οι πτώσεις στις τιμές μετριάζονται κάπως βραχυπρόθεσμα από την διαθεσιμότητα αποθηκευτικού χώρου. Αλλά μια παρατεταμένη κρίση με τον Covid-19 θα μπορούσε εύκολα να πιέσει τις τιμές σε επίπεδα χαμηλότερα από αυτά που βρίσκονταν το 2015-2016. Μια παρατεταμένη κατάρρευση τιμών στην περιοχή των 20-30 δολαρίων, που τώρα είναι πιθανή για τουλάχιστον τους επόμενους μήνες και ίσως και περισσότερο, θα έχει ευρύτερες επιπτώσεις σε άλλες αγορές.

Πέραν των ενεργειακών μετοχών, η χειρότερη επίπτωση θα είναι στα κρατικά οικονομικά πετρελαιοεξαγωγικών χωρών με λιγότερο διαφοροποιημένες οικονομίες και

χαμηλά κρατικά αποθέματα. **Το Ιράν και η Βενεζουέλα θα υποστούν το μεγαλύτερο πλήγμα**, καθώς και οι δυο έχουν ήδη αναγκαστεί να κάνουν σημαντικές εκπτώσεις στις πωλήσεις τους προκειμένου να βρουν αγοραστές εν μέσω αμερικανικών κυρώσεων.

Η απόφαση της Σαουδικής Αραβίας να αυξήσει την παραγωγή αντανάκλα πιθανότατα την **ελπίδα** του διαδόχου πρίγκηπα Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν πως αν πιέσει έντονα τη Ρωσία, θα υποκύψει και θα συμφωνήσει σε σημαντική μείωση παραγωγής. Όμως αυτός ο ολοκληρωτικός πόλεμος τιμών είναι αντιπαραγωγικός: όπως ανέφερε σε λεπτομερή ανακοίνωσή της στις 8 Μαρτίου η κρατική πετρελαϊκή εταιρεία Rosneft, η Ρωσία είναι απρόθυμη να μειώσει την παραγωγή διότι κατά την άποψή της ο περιορισμός της παραγωγής έχει απλώς οδηγήσει σε αύξηση προμήθειας από ανταγωνιστές.

Στους ανταγωνιστές αυτούς δεν περιλαμβάνεται μόνο το **σχιστολιθικό πετρέλαιο των ΗΠΑ**, αλλά και οι επενδύσεις σε υπεράκτια βαθιά ύδατα σε περιοχές όπως η Γουιάνα και η Νορβηγία, το έναυσμα για τις οποίες δόθηκε από την περίοδο των υψηλότερων τιμών το 2017-2019. Αυτή η προμήθεια που διευκολύνθηκε από τον περιορισμό του OPEC+, τώρα μόλις αρχίζει να μπαίνει σε παραγωγική λειτουργία, και τα οικονομικά των εγχειρημάτων αυτών είναι τέτοια που δεν υπόκεινται σε καθυστερήσεις για λόγους που σχετίζονται με τις τιμές, άπαξ και ξεκινήσουν.

Οι εντάσεις μεταξύ της Ρωσίας και των Σαουδαραβίων κλιμακώνονταν και χωρίς το σοκ της ζήτησης που προκάλεσε ο Covid-19, λόγω της απροθυμίας της Ρωσίας να μοιραστεί δίκαια το βάρος του περιορισμού, η οποία προκάλεσε και την κατάρρευση των διαπραγματεύσεων την περασμένη εβδομάδα.

Η κίνηση της Σαουδικής Αραβίας είναι επίσης **αντιπαραγωγική** από την άποψη πως θα υπήρχε μεγάλη επίπτωση στην παραγωγή αμερικανικού σχιστολιθικού πετρελαίου πριν το τέλος του 2020 απλά και μόνο από την έλλειψη περαιτέρω περιορισμού της παραγωγής, όμως θα «έπιανε πάτο» σε υψηλότερη τιμή, ίσως στα 40 δολάρια το βαρέλι.

Η διαφορά μεταξύ των 30 δολαρίων και των 45 δολαρίων ως μέσος όρος τιμής αργού πετρελαίου είναι τεράστια σε όρους δημοσιονομικής επίπτωσης στους παραγωγούς, αλλά δεν είναι τόσο σημαντική σε όρους απώλειας όγκου που θα σημειωθεί αργότερα φέτος από τους αμερικανούς παραγωγούς.

Η οικονομία της Ρωσίας θα υποστεί μεγάλο πλήγμα από την κατάρρευση των τιμών, όμως η Μόσχα βρίσκεται σε **πολύ ισχυρότερη θέση** απ' ό,τι το Ριάντ. Η Μόσχα συσσωρεύει αποθέματα στο Εθνικό Ταμείο Πλούτου της από το 2017 με τιμές πάνω από 40 δολάρια το βαρέλι (με ετήσια πληθωριστική προσαρμογή 2%) και τα πιο πρόσφατα δημοσιοποιημένα στοιχεία έδειχναν το ταμείο στα 150 δις. δολάρια και τα αποθέματα ρευστού στα 570 δις. δολάρια.

Ο προϋπολογισμός της Ρωσίας είναι καταρτισμένος υπολογίζοντας το brent σε εύρος περίπου 45 δολαρίων το βαρέλι, όμως αν αντλήσει χρήματα από το Εθνικό Ταμείο Πλούτου θα μπορέσει να αμβλύνει το πλήγμα αν οι τιμές μειωθούν κάτω από το εύρος αυτό. Ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντίμιρ Πούτιν είχε δεχθεί κάποια κριτική για την εφαρμογή μέτρων λιτότητας και για την αποταμίευση χρημάτων ενόσω οι τιμές του πετρελαίου βρίσκονταν σε «άνετο» επίπεδο, **τώρα όμως φαίνεται πως ενήργησε με σύνεση**. Αντανάκλα το γεγονός πως ο Πούτιν δέχεται ότι μια τιμή που θα είναι χαμηλότερη για πιο μακρά χρονική περίοδο είναι πραγματικότητα και θέλησε να είναι προετοιμασμένος ακριβώς για αυτού του τύπου το σοκ.

Οι Σαουδαραβες, από την άλλη πλευρά, έρχονται αντιμέτωποι με ένα σενάριο όπου το μέρισμα που λαμβάνουν από την **Saudi Aramco** θα τους αναγκάσει να χρηματοδοτήσουν σχεδόν το **ήμισυ των κρατικών δαπανών** από αποθέματα και δανεισμό κατά το 2020, με αποθέματα ύψους 502 δις. δολαρίων. Το χαμηλό χρέος τους, που διαμορφώνεται στο 26% του ΑΠΕ, σημαίνει πως μπορούν να δανειστούν, όμως αυτός ο δανεισμός μπορεί να γίνει ακριβότερος λόγω των νέων αμφιβολιών αναφορικά τόσο με τις μελλοντικές τιμές του πετρελαίου όσο και με τη λογική και την

παρορμητικότητα της διαδικασίας λήψης πολιτικών αποφάσεων της Σαουδικής Αραβίας.

Αυτό, σε συνδυασμό με τις **απώλειες στην αξία των ξένων επενδύσεων** που διακρατά Δημόσιο Επενδυτικό Ταμείο, θα καταστήσουν δυσκολότερη τη συντήρηση των δαπανών για το πρόγραμμα οικονομικής διαφοροποίησης «Vision 2030» του διαδόχου πρίγκηπα Μοχάμεντ, που μέχρι στιγμής δεν έχει καταφέρει να σημειώσει ιδιαίτερη πρόοδο στη δημιουργία αυξημένης απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα για τους νεαρούς ενήλικες, παρά τους φιλόδοξους δεδηλωμένους στόχους. Όπως και στην περίπτωση του Πούτιν, θα είναι πολιτικά δύσκολο να παραδεχθεί πως έκανε λάθος και να κάνει πίσω, αφού η μόνη άλλη επιλογή αυτή τη στιγμή πιθανότατα θα ήταν να συνεχιστούν οι σημερινές ποσοστώσεις και όχι να υπάρξουν παραχωρήσεις από τη Ρωσία.

Όλα αυτά αφήνουν τον κόσμο αντιμέτωπο με ένα ακραίο επίπεδο αβεβαιότητας ως προς το πού οδεύει η πετρελαϊκή αγορά, όμως δεν φαίνεται πιθανό να υπάρξει έντονη ανάκαμψη στις τιμές τους επόμενους μήνες.

ΠΗΓΗ : Euro2day.gr